

Scholing door verpleegkundigen en verzorgenden

Deelrapportage Panel Verpleegkundigen en Verzorgenden, februari 2006

Negen op de tien verpleegkundigen en verzorgenden hebben in 2005 één of andere vorm van scholing gehad, veelal (grotendeels) betaald door de werkgever. Het gaat meestal (80%) om maximaal 6 dagen en betreft vaak een training binnen de instelling zelf. De hoeveelheid scholing hangt af van de sector waarin men werkt: verpleegkundigen in de zorg voor mensen met een verstandelijke beperking en verzorgenden in de thuiszorg en verpleeghuizen hebben minder scholing gehad. Verpleegkundigen en verzorgenden zijn (zeer) gemotiveerd om scholing te volgen. Verpleegkundigen in algemene ziekenhuizen en in de thuiszorg zijn vaker gemotiveerd, evenals degenen met een grotere aanstelling. Verpleegkundigen en verzorgenden met (ook) leidinggevende taken en degenen die relatief kort bij de huidige werkgever werken zijn eveneens vaker gemotiveerd om zich verder te scholen. Over het algemeen zijn verpleegkundigen en verzorgenden bescheiden in hun vraag aan de werkgever over de gewenste verhoging van het scholingsbudget. Deze deelrapportage toont de cijfers waar deze conclusies op zijn gebaseerd.

Onderzoeksvragen

Op verzoek van de Algemene Vereniging Verpleegkundigen en Verzorgenden (AVVV) beantwoordden de leden van het Panel Verpleegkundigen en Verzorgenden vragen over de scholing die zij in 2005 hebben gevolgd. Deze rapportage geeft antwoord op de volgende vragen:

1. Hoeveel tijd besteedden verpleegkundigen en verzorgenden in 2005 aan scholing en welk soort scholing hebben ze gevolgd?
2. Wie besteedde de meeste tijd aan bijscholing?
3. Hoeveel geld is er besteed aan deze scholing en wat was de bijdrage van de werkgever?
4. In hoeverre is duidelijk of scholing erkend wordt buiten de instelling?
5. Wie zijn gemotiveerd tot het volgen van scholing?

Onderzoeksgroep

Begin 2006 ontvingen de leden van het Panel Verpleegkundigen en Verzorgenden een voorgestructureerde vragenlijst. De vragenlijst werd door 747 verpleegkundigen en verzorgenden ingevuld (respons 85%). De verpleegkundigen werken in algemene

ziekenhuizen (n=113), de psychiatrie (n=105), de zorg voor mensen met een verstandelijke beperking (n=104) en de thuiszorg (n=111). De verzorgenden werken in de thuiszorg (n=105), in een verzorgingshuis (n=107) of verpleeghuis (n=102). De respondenten hebben gemiddeld 16,5 jaar werkervaring in de zorg (range 1-41 jaar) en werken gemiddeld 24 uur per week (range 3-40). Alle panelleden hebben taken in de directe zorg voor cliënten, al dan niet gecombineerd met leidinggevende taken. De gemiddelde leeftijd is 42 jaar (range 22-65 jaar). Negen procent van de respondenten is man. Vergelijken we de leeftijds- en geslachtverdeling met de kenmerken van de totale groep verpleegkundigen en verzorgenden in deze sectoren, dan kunnen we concluderen dat de respondenten een representatieve afspiegeling vormen.

Analyses

Verschillen zijn geanalyseerd met de chi-kwadraat toetsen (gehanteerd significantieniveau is 0,05).

Scholing in 2005

De meerderheid (80%) van de verpleegkundigen en verzorgenden heeft in

2005 maximaal 6 dagen bij en nascholing gehad (tabel 1). De meeste bij- en nascholing betrof training op de werkvloer (tabel 2).

Tabel 1. Tijd besteed aan opleidingen, bij- of nascholingen in 2005 (n=735)¹

	%
0 uur	9%
Minder dan 24 uur (3 dagen)	44%
Tussen 24 uur (3 dagen) en 48 uur (6 dagen)	27%
Tussen 48 uur (6 dagen) en 72 uur (9 dagen)	9%
Meer dan 72 uur	11%
totaal	100%

Tabel 2. Soort opleiding, bij- en nascholing dat men voornamelijk deed (n=747)(meerdere antwoorden mogelijk)

	%
Symposium, congres, seminar e.d.	25%
Bij- of nascholing bij een regulier opleidingsinstituut, bij een interne afdeling opleidingen van een instelling, of een e-learning-programma, e.d.	46%
Training on the job binnen de instelling, bijvoorbeeld instructie van nieuwe apparatuur, volgen of verzorgen van klinische lessen, e.d.	69%

Persoons- en werkkenmerken en besteedde tijd

De hoeveelheid in 2005 besteedde tijd aan bij- en nascholing hangt niet samen met geslacht, leeftijd, gezinssituatie, met uitzondering van een zwak verband met de leeftijd van de thuiswonende kinderen. Verpleegkundigen en verzorgenden met een jongste kind tussen 13 tot en met 18 jaar hebben in 2005 iets meer tijd aan scholing besteed dan degenen van wie het jongste kind jonger dan 13 of ouder dan 18 is. Degenen die lid zijn van een specifieke beroepsorganisatie of vakbond hebben ook wat meer scholing gevolgd.

De hoeveelheid scholing hangt af van de werkkenmerken. Verpleegkundigen in de psychiatrie hebben de meeste tijd aan scholing besteed: 39 procent heeft meer dan 6 dagen scholing genoten. Verpleegkundigen in de zorg voor mensen met een verstandelijke beperking en verzorgenden in de thuiszorg en in

verpleeghuizen hebben relatief weinig scholing gehad. Als we kijken naar het percentage dat maximaal drie dagen scholing had, dan is dat voor deze drie groepen respectievelijk 69, 63 en 61 procent. Als de verpleegkundige of verzorgende (ook) leidinggevende taken heeft, dan besteedde men ook meer tijd aan scholing. Ten slotte hebben mensen met een grotere aanstelling ook meer scholing. De hoeveelheid scholing hangt niet samen met het aantal jaren werkervaring en het aantal jaren dat men bij de huidige werkgever werkt.

Kosten van scholing

Veel verpleegkundigen en verzorgenden weten niet wat de kosten zijn geweest van de door hen genoten scholing (tabel 3). De eigen bijdrage is beperkt: negentig procent geeft aan niets te hebben hoeven bijdragen. De kosten voor de werkgever schatten de verpleegkundigen en verzorgenden op gemiddeld 658 Euro. De mediane waarde is 300 Euro, wat wil zeggen dat in de helft van de gevallen de geschatte kosten voor de werkgever hooguit 300 Euro zijn. De helft van de respondenten is tevreden over de bijdrage van de werkgever. De andere helft wil meer (tabel 4).

Tabel 3. Kosten van scholing

	Euro
eigen bijdrage (n=482) gemiddeld	63
Mediaan	0
bijdrage werkgever (n=335) gemiddeld	658
Mediaan	300

Tabel 4. Gewenste extra bijdrage van werkgever (n=633)

	%
€ 0,-, de werkgever besteedt er voldoende aan	50%
Tot € 250,- meer per jaar	13%
Tussen € 250,- en € 500,- meer per jaar	16%
Tussen € 500,- en € 1.500,- meer per jaar	13%
Tussen € 1.500,- en € 3.000,- meer per jaar	7%
Hoger dan € 3.000,- meer per jaar	1%

Erkenning buiten de instelling

Ruim eenderde van de verpleegkundigen en verzorgenden vindt het duidelijk in hoeverre de door hen gevolgde bij- en nascholing elders

erkend wordt (tabel 5). Voor ruim een kwart is het onduidelijk.

Tabel 5. In hoeverre is duidelijk of opleidingen, bij- of nascholing erkend worden buiten de eigen instelling (n=733)

	%
Volledig duidelijk	36%
Enigszins duidelijk	38%
Onduidelijk	26%

Motivatie

Verpleegkundigen en verzorgenden zijn over het algemeen (zeer) gemotiveerd om zich verder te scholen (tabel 6). Slechts 6 procent is niet zo gemotiveerd of helemaal niet gemotiveerd.

Tabel 6. Motivatie voor het volgen van een opleiding, bij- of nascholing (n=739)

	%
Zeer gemotiveerd	30%
Gemotiveerd	49%
Enigszins gemotiveerd	16%
Niet zo gemotiveerd	5%
Helemaal niet gemotiveerd	1%

Als we kijken naar de persoonskenmerken en het percentage (zeer) gemotiveerden in elke subgroep, dan vinden we geen statistisch significante verschillen tussen de subgroepen (tabel 7). Dus het percentage verpleegkundigen en verzorgenden dat (zeer) gemotiveerd is om zich verder te scholen is overal gelijk.

Alhoewel de verschillen in percentage (zeer) gemotiveerden klein zijn, hangen die wel samen met de werkkenmerken van de verpleegkundigen en verzorgenden (tabel 8). Meest gemotiveerd zijn de verpleegkundigen in algemene ziekenhuizen en in de thuiszorg. Verpleegkundigen en verzorgenden met leidinggevende taken zijn eveneens wat meer gemotiveerd. Tenslotte hangt motivatie samen met de aanstellingsomvang en het aantal jaren dat men bij de huidige werkgever werkt.

Tabel 7. Motivatie voor scholing, onderscheiden naar persoonskenmerken

	% (zeer) gemotiveerd
Geslacht	
Man	84%
Vrouw	78%
Leeftijd	
≤25 jaar	83%
26-35 jaar	81%
36-45 jaar	79%
46-55 jaar	76%
56-65 jaar	71%
Gezinssituatie	
Alleenwonende	84%
Samenwonend met partner	79%
Samenwonend met partner en kinderen	77%
Alleenstaand ouder	74%
Anders	88%
Leeftijd van het jongste thuiswonende kind	
Jonger dan 4 jaar	76%
4 tot en met 12 jaar	79%
13 tot en met 18 jaar	80%
Ouder dan 18 jaar	68%
Lid van beroepsorganisatie of vakbond	
Ja	81%
Nee	77%

*Significant verschil (p<0,05)

Er is een samenhang tussen motivatie en de wens van een grotere financiële bijdrage van de werkgever. Vijfenvijftig procent van de (zeer) gemotiveerden wil dit, meestal tussen de 250 en 1500 Euro méér per jaar dan ze nu krijgen. Van de minder gemotiveerden wenst dertig procent een grotere financiële bijdrage van de werkgever.

Tabel 8. Motivatie voor scholing, onderscheiden naar
persoonskenmerken

	% (zeer) gemotiveerd
Deelpanel*	
Verpl in algemeen ziekenhuis	89%
Verpl in de psychiatrie	83%
Verpl in de zorg voor mensen met een verstandelijke beperking	70%
Verpl in de thuiszorg	87%
Verz in de thuiszorg	67%
Verz in verzorgingshuis	76%
Verz in verpleeghuis	74%
Leidinggevende taken*	
Ja	90%
Nee	77%
Omvang aanstelling (uren per week)*	
≤19 uur	71%
20-29	75%
30-40 jaar	87%
Werkervaring (in jaren)	
≤5 jaar	87%
6-15 jaar	77%
16-25 jaar	78%
Langer dan 25 jaar	75%
Werkervaring bij huidige werkgever (in jaren)*	
≤5 jaar	84%
6-10 jaar	81%
11-15 jaar	72%
Langer dan 15 jaar	74%

*Significant verschil ($p < 0,05$)

Conclusie

Veel verpleegkundigen en verzorgenden hebben in 2005 één of andere vorm van scholing gehad, veelal (grotendeels) betaald door de werkgever. De helft van de verpleegkundigen en verzorgenden zou willen dat de werkgever wat meer geld aan hun scholing besteedt. Verpleegkundigen en verzorgenden zijn dan ook (zeer) gemotiveerd om scholing te volgen. De motivatie hangt samen de aard van het werk (zoals de sector waarin men werkt).

A. J. E. de Veer (NIVEL)
A.L. Francke (NIVEL)
M. Lamers (AVVV)
A. de Kruif (LEVV)

Deze rapportage is gebaseerd op de resultaten uit een peiling onder de leden van het Panel Verpleegkundigen en Verzorgenden. Dit panel bestaat uit 400 verpleegkundigen en 300 verzorgenden. De verpleegkundigen zijn werkzaam in vier sectoren: de algemene ziekenhuizen, de psychiatrie, de zorg voor mensen met een verstandelijke handicap en de thuiszorg. De verzorgenden zijn werkzaam in drie sectoren: de verpleeghuizen, de verzorgingshuizen, en de thuiszorg. Het panel is een project van de Algemene Vereniging Verpleegkundigen en Verzorgenden (AVVV), het Landelijk Expertisecentrum Verpleging & Verzorging (LEVV) en het NIVEL. Voor meer informatie over het Panel: LEVV, mevr. A. de Kruif, tel 030 29 19 000, e-mail: a.kruif@levv.nl

Kijk op
www.nivel.nl/panelenv of www.levv.nl/panelenv of www.avvv.nl/panelenv
 voor meer informatie over het Panel Verpleegkundigen en Verzorgenden